

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van

Succulenta

Jaargang 11 nummer 5, mei 2026

Pachypodium brevicaule gekocht van Aart Vijverberg in 2018. Collectie Johanna Jongekrijg Geënt, onderstam Pachypodium lameri

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk
voorzitter 06-42935996
th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg
penningmeester 06-30426230
johannajongekrijg@gmail.com

Riet Maessen
secretaris 06-54358081
rietmaessen@xs4all.nl

REDACTIE NOVIOCACTUM

Ben Groen 06- 50996256
legroen28@gmail.com

Contributie: € 20,- per jaar (huisgenootleden € 10,- per jaar)
Bankrekening NL12ABNA0805932216 t.n.v. J. Jongekrijg en/of T. Heijnsdijk

Voeding

Er is cactusvoeding te koop bij Johanna. S.v.p. van te voren bestellen via WhatsApp. Peters Professional Combi-Sol 6-18-36 + 3 MgO en sporenelementen. Toepassing: 1 gram per liter gietwater. € 1,00 per zakje van 200 gram.

Bijeenkomsten:

Wijkcentrum De Schakel, Archimedesstraat 9, 6533 MA Nijmegen
De 2de dinsdag in de maand behalve juni-augustus. Aanvang 19.30 precies.

Agenda

12 mei planten op tafel: Wil je de naam weten?, Een plant met een verhaal. Een juweeltje van een plant. Een plant met een probleem. Een plant die een nieuw huisje zoekt. Enz.
16 mei afdelingsuitstapje medeliefhebbers Groningen en Drenthe. Zie Noviocactum extra.
17 mei Limosmarkt.
09 juni kasbezoek bij Threes Geelen
14 juli kasbezoek bij Jac Niessen en Nia van der Burgt

Van de voorpagina

Pachypodium brevicaule is in cultuur geen gemakkelijke soort op eigen wortel. Hier is de plant geënt op *P. lameri*. In het geslacht *Pachypodium* is *P. brevicaule* ingedeeld in het ondergeslacht *Chrysopodium* met *P. densiflorum*, *P. horombense* en *P. rosulatum*. Dit ondergeslacht heeft als kenmerken een veelvertakte caudex met heldergele of zeldzaam witte bloemen. *P. brevicaule* is de enige soort waarbij de primaire caudex korte dikke takken vormt. Na veel jaren is de caudex bedekt met dikke knolachtige vertakkingen.

Redactioneel

Caudexplanten zijn binnen de succulentenliefhebbers een bekende groep met o.a. *Dioscorea elephantipes* met een caudex die lijkt op het schild van een landschildpad. Heel verschillend van de gladde witte uiachtige knol van *Bowiea volubilis*. Beide veel gekweekte liefhebbersplanten, maar wie kent *Drimys (Schizobasis) intricata*, met knollen en stengels als *Bowiea*. Helemaal anders is *Stephania erecta* met een ronde kurkachtige gladde bovengrondse knol met ronde blaadjes die op Oostindische kers lijken. En wat te denken van *Impatiens phenklaii*, een zusje van de springbalsemien met een op een kei lijkende knol waaruit sappige vlijtig liesjeachtige stengels komen. *Ipomoea* is ook zo'n geslacht met mooie caudexsoorten als *Ipomoea holubii*. Caudexplanten komen in 11 verschillende families voor. Niet zo vreemd dus dat er ook eetbare caudexplanten bij zitten zoals de tropische yamsoorten *Dioscorea rotundifolia*, *D. alata* en *D. trifida*. Maar waarom gaan de gedachten niet gauw naar onze Europese caudexsoorten, de cyclamens, waarvan *Cyclamen hederifolium* en *C. coum* winterhard zijn. Lijkt mij een aardig idee, op de ELK met een collectie cyclamens staan. Botanisch gezien ontstaat een caudex uit de verdikte stengelvoet onder de kiembladeren. Daarom ontwikkelt een stek van een caudexplant niet altijd een caudex, immers de plant is niet uit een kiemplant gevormd. En soms moet je erg lang wachten, *Adenia globosa* kun je stekken, maar een knol van deze caudexplant komt pas na 20 jaar kweken.

Voor de minieme bloempjes hoef je *Stephania erecta* niet te kweken
Gekocht op de ELK 2024. Collectie Johanna Jongekrijg

Lezing Andre van Zuijlen op de bijeenkomst van 14 april.

Theo heet de 10 aanwezige leden welkom en een hartelijk welkom natuurlijk aan onze spreker van vanavond Andre van Zuijlen.

Theo inventariseert nog even het aantal leden wat mee gaat op ons uitje 16 mei aanstaande en op het eind van de avond heeft hij 12 deelnemers genoteerd.

Andre neemt onze deze keer mee naar Cuba waar hij eind 2018 samen met Bertus Spee een rondreis door heel Cuba heeft gemaakt. In de hoofdstad Havana begonnen, alwaar ze de eerste dag de botanische tuin wilden gaan bezoeken. Deze was helaas dicht, maar op het eind van de reis hebben ze alsnog deze tuin kunnen bezoeken. Deze reis stond niet alleen in het teken van cactussen/planten zoeken maar ook andere zaken kwamen aan bod. Een gericht doel was wel het vinden van de (verschillende ??) melocactussen van Cuba die beschreven waren door Hongaren.

Het "eiland" is ongeveer 1250 bij 190 km en er bij Cuba behoren ongeveer 4000 kleine eilandjes. Samen hebben ze heel wat kilometers afgelegd.

De eerste botanische tuin die bezocht werd in Cienfuegos aan de zuidkant met oa inheemse planten van Cuba. Hier in deze stad, maar in alle steden van Cuba: centrum mooi met veel Spaanse invloeden maar even buiten het centrum gekomen alles behoorlijk armoedig. Grote mooie agaves toont Andre.

Een nationaal park "desembarco del ghranma" wordt bezocht en daar vinden zo o.a. de eerste cactussen: de *Cereus hexagonus*.

Een medische fabriek in Pilón, een euphorbia als "haag" en schoorstenen van de suikerrietindustrie (rum !!) komen in beeld.

Dan vervolgens een mooie kustlijn aan de zuidkant van Cuba: agaves en melo's.

De hellingen zijn loodrecht en niet begaanbaar maar hier dan toch de door de hongaren benoemde *Melocactus nagyi*. Verder stenocereussen, een harrisia.

Dan naar de “tweede stad” van Cuba: Santiago. Een *Selenicereus grandiflorus*, een spruitende melocactus, de mooie blauwige *agave albescens* (een van de grootste van Cuba) en *Opuntia hystrix* en de *Melocactus harlowii*.]

Een spruitende Melocactus

(De hongaren hadden over een afstand van 200 km 4 verschillende namen gegeven aan de gevonden melocactussen. Dit is later rechtgezet: ze vallen alle onder de *Melocactus harlowii*)

Dan de mooie mammillaria van Cuba: de *Mammillaria haitiensis*. Op sommige plekken zien Bertus en Andre veel *agaves albicans*. Ook de grootste agave van Cuba met een doorsnede van 4 meter: de *Agave anomala*.

Mammillaria haitiensis

Na de pauze: Op de terugweg worden enkele *tillandsia*'s gevonden. Verder een mooie afbeelding van een zeer beroemde apotheek aldaar.

Aan de noordzijde van Cuba een zeer groot monument voor Che Guevara. Veel suikerriet (de Spanjaarden werden er rijk van). Een beschermd natuurgebied met de cactus gigante: de oudste cactus van Cuba: de *Dendrocereus nudiflorus* (honderden jaren oud).

Na weer Havanna bereikt te hebben maakten ze nog een lusje. Veel bananen natuurlijk, op de foto iemand die gras maait met een “draad”. Op zoek naar een kleine melocactus en gevonden in een Reserva. Veel prachtige palmen komen in beeld. Verder vertelt Andre nog dat ze uiteindelijk maar 2 gemist hebben van de melocactussen die op Cuba voorkomen. Eindigend dus weer in Havanna: een tabaksschuur, “wuiwend” suikerriet in bloei, dan dus nu wel in de botanische tuin met veel nieuwe kassen, ook wat succulenten: alles zag er goed uit, wel weinig naambordjes, veel mooie palmen en een boomachtige *Rhodocactus cubensis*. Een bijzondere presentatie waarvoor Andre weer hartelijk bedankt word.

Riet

Ingezonden

Riet Maessen zond onderstaande foto van een fraai bloeiende epiphyllum uit haar verzameling

Hoya lacunosa

Hoya's zijn fraaie semi-succulente planten met geurende wasachtige bloemen. Bekend als kamerplant zijn de kleine Hoya bella en de grotere Hoya carnosa. Hoya's hebben klimmende, rankende, liggend/kruipend of hangende stengels. In Succulenten van Maurizio Sajevo en Mariangelo Constanzo (1995) noemen zij wel 10 soorten waaronder Hoya bella, H. imperialis, H. kerrii, H. longifolia. De planten bloeien eenmaal per jaar maar wel lang. Een ideale plant in huis. Wij hebben een minder bekende soort, Hoya lacunosa nu in bloei.

Detailfoto Hoya lacunosa

Ben Groen